

Bruselj, 4. december 2023
(OR. en)

16365/23

Medinstitucionalna zadeva:
2023/0266(COD)

TRANS 573
CLIMA 623
CODEC 2390
IA 345

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	16145/23 + COR 1 REV 1
Št. dok. Kom.:	11821/23
Zadeva:	Predlog UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o obračunavanju emisij toplogrednih plinov iz prevoznih storitev – splošni pristop

V Prilogi vam pošiljamo splošni pristop Sveta o navedenem predlogu, ki ga je Svet sprejel na 3991. seji 4. decembra 2023.

2023/0266(COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o obračunavanju emisij toplogrednih plinov iz prevoznih storitev

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 91(1) in člena 100(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij²,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

¹ [UL C, , str.].

² [UL C, , str.].

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Podpiranje prizadevanj za večjo trajnostnost in učinkovitost prometnega sistema Unije je predpogoj za ohranitev stabilne poti do podnebne nevtralnosti do leta 2050, pri čemer je treba ustrezno upoštevati potrebo po ohranitvi stalne rasti in konkurenčnosti evropske industrije.
- (2) Obračunavanje emisij toplogrednih plinov se uporablja v različnih gospodarskih sektorjih, vključno s prometom, za količinsko opredelitev podatkov o emisijah toplogrednih plinov iz posebnih dejavnosti podjetij in posameznikov. Boljše obveščanje o uspešnosti prevoznih storitev je učinkovito orodje ustvarjanja pravih spodbud za uporabnike prevoza za sprejemanje bolj trajnostnih odločitev ter za vplivanje na poslovne odločitve organizatorjev prevoza in prevoznikov. Zanesljivi in primerljivi podatki o emisijah toplogrednih plinov so osnovna zahteva za oblikovanje teh spodbud in s tem za spodbujanje sprememb v vedenju potrošnikov in podjetij, da bi prispevali k ciljem evropskega zelenega dogovora³ za promet in evropskih podnebnih pravil. Ta uredba je del ukrepov, ki jih EU izvaja na poti k zelenemu prehodu, skupaj z drugimi akti ali pobudami EU, vključno s predlogom direktive o krepitvi vloge potrošnikov za zeleni prehod.
- (3) Kljub vse večjemu zanimanju deležnikov na področju prometa je splošna uporaba obračunavanja emisij toplogrednih plinov iz prevoznih storitev še vedno omejena. V večini primerov uporabniki ne pridobijo točnih informacij o uspešnosti prevoznih storitev, organizatorji prevoznih storitev in prevozniki pa svojih emisij ne izračunajo in razkrijejo. Nesorazmerno nizka uporaba obračunavanja emisij toplogrednih plinov je opazna zlasti med malimi in srednjimi podjetji (MSP), ki predstavljajo veliko večino podjetij, ki ponujajo prevozne storitve na trgu EU.

³ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij; Evropski zeleni dogovor (COM(2019) 640 final).

- (4) Evropska komisija je leta 2011 sprejela belo knjigo o prometu⁴, v kateri je predstavila vizijo prihodnosti prometnega sistema EU in opredelila politični program za reševanje prihodnjih izzivov na področju prometa, zlasti potrebe po ohranjanju in razvoju mobilnosti ter znatnem zmanjšanju emisij toplogrednih plinov iz prevoza in logističnih dejavnosti.
- (5) Strategija za trajnostno in pametno mobilnost iz decembra 2020⁵ se nanaša na spodbude za izbiro najbolj trajnostnih možnosti prevoza znotraj načinov prevoza in med njimi. Navedene spodbude vključujejo vzpostavitev evropskega okvira za usklajeno merjenje emisij toplogrednih plinov iz prometa in logistike na podlagi svetovno priznanih standardov, ki bi se nato lahko uporabil, da bi podjetjem in končnim uporabnikom zagotovili oceno emisij toplogrednih plinov, povezanih z njihovimi odločitvami, ter povečali povpraševanje končnih uporabnikov in potrošnikov po bolj trajnostnih rešitvah na področju prometa in mobilnosti, pri čemer bi se izognili zelenemu zavajanju.
- (6) Določitev harmoniziranih pravil za obračunavanje emisij toplogrednih plinov iz storitev tovornega in potniškega prometa je zato primerna za doseganje primerljivih podatkov o emisijah toplogrednih plinov iz prevoznih storitev in za preprečevanje zavajajočih informacij o njihovi uspešnosti, ki izhajajo iz možnosti izbire med različnimi metodami za izračun emisij in vhodnimi podatki. Taka pravila bi morala zagotoviti enake konkurenčne pogoje med načini prevoza, segmenti in nacionalnimi omrežji Unije. Prav tako bi morala prispevati k ustvarjanju spodbud za spremembo vedenja med podjetji in uporabniki, da bi se zmanjšale emisije toplogrednih plinov iz prevoznih storitev z uvedbo in uporabo primerljivih in zanesljivih podatkov o emisijah toplogrednih plinov.

⁴ BELA KNJIGA Načrt za enotni evropski prometni prostor – na poti h konkurenčnemu in z viri gospodarnemu prometnemu sistemu (COM(2011) 0144 final).

⁵ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, Strategija za trajnostno in pametno mobilnost – usmerjanje evropskega prometa na pravo pot za prihodnost (COM(2020) 789 final).

- (7) Ta uredba bi morala zagotoviti referenčni okvir za druge ukrepe za zmanjšanje emisij, ki jih lahko nadalje izvajajo javni organi in industrija, med drugim pri določanju klavzul o preglednosti glede toplogrednih plinov v pogodbah o prevozu, zagotavljanju informacij o emisijah toplogrednih plinov iz potovalne ali dostavne možnosti potnikom ali uporabnikom ali določanju s podnebjem povezanih meril za postopke zelenega javnega naročanja.
- (8) Kljub koristim, ki izhajajo iz večje preglednosti izvajanja prevoznih storitev, bi bila obvezna uporaba te uredbe za vse subjekte, ki ponujajo prevozne storitve na trgu Unije, nesorazmerna ter bi povzročila pretirane stroške in breme. Zato bi se morala ta uredba uporabljati le za tiste subjekte, ki se odločijo za izračun in razkritje informacij o emisijah toplogrednih plinov iz storitev tovarnega ali potniškega prometa, ki se začnejo ali končajo na ozemlju Unije, ali jih zavezujejo druge ustrezne zakonodajne in nezakonodajne ureditve. To posledično vključuje storitve, katerih izhodiščni ali ciljni kraji so v tretji državi.
- (9) Ta uredba se ne bi smela uporabljati za posrednike podatkov, kot so tisti, ki ponujajo multimodalne digitalne storitve mobilnosti in ne izračunajo neposredno informacij o emisijah toplogrednih plinov iz prevoznih storitev, temveč razkrijejo le informacije o emisijah, ki jih zagotovi zadevni subjekt ali druga ustrezna pravna ali fizična oseba. Vendar bi morala za posrednike podatkov veljati ustrezna pravila v zvezi s sporočanjem in preglednostjo razkritih podatkov o emisijah toplogrednih plinov, da se zagotovi njihova primerljivost na trgu.

- (10) Ta uredba se ne bi smela uporabljati, kadar se izračun in razkritje emisij toplogrednih plinov opravita v zbirni obliki. To vključuje primere, ko obvezno razkritje z okoljem povezanih informacij za poročanje o trajnostnosti in vzpostavitev okoljskih računov za statistične namene izhajata iz drugih pravil Unije, kot so pravila, opredeljena v direktivi o poročanju podjetij o trajnostnosti⁶ in uredbi o evropskih okoljsko-ekonomskih računih⁷. Nasprotno pa lahko informacije, pridobljene na podlagi te uredbe, prispevajo k pripravi konsolidiranih poročil o emisijah, ki se zahtevajo v skladu z drugim pravom Unije, ki se uporablja, če so zadevne metodologije in zbrani podatki dovolj združljivi.
- (11) Ustrezna metoda za izračun emisij toplogrednih plinov iz prevoznih storitev je eden od ključnih vidikov usklajenega okvira Unije, določenega s to uredbo. Metoda bi morala zagotoviti, da izračuni emisij, opravljeni v celotni prevozni verigi, zagotavljajo primerljive in točne podatke o emisijah toplogrednih plinov, in sicer z upoštevanjem enotnega sklopa metodoloških korakov. Prav tako bi morala ustrezno upoštevati potrebe trga prevoznih storitev, da bi se izognili nepotrebni zapletenosti, prevelikemu bremenu in stroškom, poleg tega pa bi jo morali deležniki sprejeti.

⁶ Direktiva (EU) 2022/2464 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 537/2014, Direktive 2004/109/ES, Direktive 2006/43/ES in Direktive 2013/34/EU glede poročanja podjetij o trajnostnosti ([UL L 322, 16.12.2022, str. 15](#)).

⁷ Uredba (EU) št. 691/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. julija 2011 o evropskih okoljsko-ekonomskih računih ([UL L 192, 22.7.2011, str. 1](#)).

- (12) Standard EN ISO 14083:2023, ki ga je aprila 2023 objavil Evropski odbor za standardizacijo⁸ in s katerim je bil prenesen standard ISO 14083:2023, je bil izbran kot referenčna metodologija za izračun emisij toplogrednih plinov iz prevoznih storitev v skladu s to uredbo. S spodbujanjem njegove uporabe v EU se krepi mednarodna skladnost obračunavanja emisij. Lažje je tudi nadaljnje usklajevanje uporabljene metodologije. Analiza je pokazala, da se je standard ISO 14083:2023 izkazal za najustreznejši in najbolj sorazmeren pri doseganju ciljev te uredbe. Količinska opredelitev emisij se izvaja z uporabo pristopa „od izvora do vozila“ oziroma „od vrtine do brazde“ za sektorja pomorskega in letalskega prevoza, kar vključuje emisije toplogrednih plinov, ki izhajajo iz oskrbe z energijo in uporabe vozil med prevozom in dejavnostmi vozlišč. Komisija bi si morala v sodelovanju z Evropskim odborom za standardizacijo in nacionalnimi organi držav članic za standardizacijo prizadevati, da bi bil ta standard prometnem sektorju na voljo brezplačno ali po znižani ceni v uradni in verodostojni različici ter preveden v uradne jezike Unije, tako da bo ta uredba dostopnejša za vse, ki so v njej zajeti.
- (13) Pozornost bi bilo treba nameniti preprečevanju odstopanja od metodoloških izbir standarda EN ISO 14083:2023, da bi se izognili nedoslednostim pri izračunu emisij toplogrednih plinov iz prevoznih storitev na trgu, zlasti v okviru mednarodnih prevoznih verig. Vendar je občasno primerno oceniti potrebo po morebitni prilagoditvi standarda EN ISO 14083:2023 z vidika politik Unije ter prihodnjih spremembah tega standarda, ki jih lahko izvede Evropski odbor za standardizacijo ali drug pristojni organ. Če te ocene pokažejo tveganje, da bi lahko določen del standarda povzročil neupravičena neravnovesja pri izračunu emisij toplogrednih plinov iz prevoznih storitev v določenih tržnih segmentih ali neskladja med tem standardom in cilji te uredbe ali drugega prava Unije, ki se uporablja, lahko Komisija od Evropskega odbora za standardizacijo zahteva ustrezno revizijo standarda. Izključiti bi bilo treba uporabo spremembe ali sestavine, ki ustvarja očitno tveganje nezdružljivosti s cilji te uredbe in drugimi pravili Unije, ki se uporabljajo.

⁸ <https://www.cencenelec.eu>

- (14) Da bi se izognili kroženju netočnih informacij na trgu, se lahko pojavi potreba po pojasnitvi referenčne metodologije v zvezi s parametri, pomembnimi za emisije toplogrednih plinov, in predpostavkami, uporabljenimi za izračun emisij pred začetkom opravljanja storitve. Enako velja za druge ustrezne tehnične parametre v zvezi z dodelitvijo emisij ali združevanjem podatkovnih elementov, če uporaba teh parametrov v metodologiji ni izrecno pojasnjena.
- (15) Za izračun emisij toplogrednih plinov iz prevoznih storitev se lahko uporabijo različne vrste vhodnih podatkov, vključno s specifičnimi in splošnimi podatki. Uporaba specifičnih podatkov prinaša najzanesljivejše in točne rezultate, zato bi ji bilo treba dati prednost, da se zagotovi postopna uporaba teh podatkov v postopkih izračuna emisij toplogrednih plinov. Specifični podatki so lahko za nekatere deležnike, zlasti mala in srednja podjetja, nedosegljivi ali predragi. Zato bi morala biti uporaba splošnih podatkov dovoljena pod jasnimi pogoji. Vendar pa lahko država članica zato, da zagotovi natančnejše obračunavanje emisij toplogrednih plinov, določi, da je uporaba specifičnih podatkov obvezna za prevoze na njenem ozemlju za subjekte, katerih število zaposlenih presega ustrezen prag, določen z nacionalnim pravom, kadar se prevozna storitev začne in konča na njenem ozemlju. Da ne bi ovirala mednarodnih prevoznih storitev in razvoja malih in srednjih podjetij, država članica take zahteve ne bi smela uporabljati za čezmejne prevoze in tranzitne prevoze prek svojega ozemlja ali za mala in srednja podjetja, kot so opredeljena v Priporočilu Komisije 2003/361/ES.
- (16) V zvezi s splošnimi podatki se lahko emisije toplogrednih plinov iz prevozne storitve izračunajo z uporabo privzetih vrednosti ali modeliranih podatkov. Vendar bi morala uporaba privzetih vrednosti in modeliranih podatkov zagotoviti točne in zanesljive informacije o emisijah toplogrednih plinov iz določene prevozne storitve, zato bi bilo treba navedene privzete vrednosti in modelirane podatke pridobiti na nevtralen in objektivni način na podlagi zanesljivih virov in ustreznih parametrov.

- (16a) Za zmanjšanje upravnega bremena in podvajanja izračunov lahko subjekti uporabijo specifične ali splošne podatke, ki so obračunani na isti ravni agregiranja, kot se zahteva s to uredbo, in za katere šteje, da so bili preverjeni v skladu s to uredbo ali ki jih je v skladu z drugo veljavno zakonodajo Unije preveril akreditirani organ.
- (17) Treba bi bilo vzpostaviti osrednjo podatkovno zbirko EU o privzetih vrednostih intenzivnosti emisij toplogrednih plinov, da se izboljša primerljivost rezultatov emisij toplogrednih plinov, pridobljenih pri uporabi te uredbe. V osrednjo podatkovno zbirko EU bi bilo treba vključiti ločeno preglednico za vsak način prevoza, podatke o privzetih vrednostih intenzivnosti emisij toplogrednih plinov v ladijskem prometu pa bi bilo treba pridobiti iz podatkovne zbirke „Thetis-MVR“ ali podatkovne zbirke „FuelEU“. Dopusčene bi morale biti tudi druge ustrezne podatkovne zbirke in nabori podatkov, ki jih upravljajo tretje osebe, pod pogojem, da se zanje opravi poseben pregled kakovosti na ravni Unije.
- (18) Pri določanju intenzivnosti emisij toplogrednih plinov za prevozne storitve morajo emisijski faktorji toplogrednih plinov za nosilce energije v prometu izpeljati ocene emisij toplogrednih plinov, ki odražajo količino porabljene energije z vidika „od izvora do vozila“. Zato bi bilo treba vzpostaviti osrednjo podatkovno zbirko EU o emisijskih faktorjih toplogrednih plinov nosilcev energije, da se zagotovita primerljivost in kakovost vhodnih podatkov.

- (18a) Osrednja podatkovna zbirka EU o privzetih vrednostih intenzivnosti emisij toplogrednih plinov in osrednja podatkovna zbirka o privzetih emisijskih faktorjih toplogrednih plinov bi morali vključevati predvsem vrednosti intenzivnosti emisij toplogrednih plinov oziroma faktorje, dogovorjene bodisi v okviru Unije bodisi v interesu Unije na mednarodni ravni. Osrednja podatkovna zbirka EU o privzetih vrednostih intenzivnosti emisij toplogrednih plinov pa bi morala zaradi sektorskih, nacionalnih in regionalnih posebnosti privzetih vrednosti v celotni Uniji odražati tipe vozil in plovil, ki se običajno uporabljajo v državah članicah. Ta podatkovna zbirka in osrednja podatkovna zbirka EU o privzetih emisijskih faktorjih toplogrednih plinov bi morali odražati tudi edinstvene značilnosti v različnih državah članicah.
- (19) Razvoj in vzdrževanje podatkovnih zbirk EU o privzetih vrednostih intenzivnosti emisij toplogrednih plinov in emisijskih faktorjev toplogrednih plinov ter tehnično preverjanje kakovosti zunanjih podatkovnih zbirk in naborov podatkov, ki jih upravljajo tretje osebe, bi moral opravljati nevtralen in pristojni organ, ki deluje na ravni Unije. Evropska agencija za okolje je glede na svoje pristojnosti najprimernejša za zagotovitev potrebne tehnične pomoči za pravilno izvajanje tega dela uredbe. Države članice lahko po potrebi Evropski agenciji za okolje zagotovijo dodatne prispevke.
- (20) Modelirani podatki se lahko uporabijo, če temeljijo na modelu, določenem v skladu z referenčno metodologijo in po potrebi drugimi določbami o uporabi splošnih podatkov in orodij za izračun iz te uredbe.

- (21) Uredba (EU) 2015/757⁹ in Direktiva 2003/87/ES¹⁰ zahtevata zbiranje, izračun in letno poročanje o emisijah CO₂ z ladij oziroma zrakoplovov. Uredba (EU) 2015/757 in Direktiva 2003/87/ES dopolnjujeta določbe iz te uredbe, zlasti v smislu pridobivanja podatkov o porabi goriva kot vhodnih podatkov za količinsko opredelitev emisij iz prevoznih storitev, prevoženo razdaljo ali količino naloženega tovora. Vhodni podatki za pridobivanje emisij toplogrednih plinov iz prevoznih storitev lahko izhajajo tudi iz izvajanja drugih zakonodajnih okvirov, kot so Uredba (EU) 2019/1242¹¹ in Uredba (EU) 2019/631¹² ali Uredba 2023/1805¹³. Komisija bi morala zagotoviti združljivost in skladnost te uredbe z veljavno zakonodajo in prihodnjimi pobudami Unije. Še posebej bi lahko uporabo specifičnih podatkov spodbudil prihodnji [predlog o dostopu do podatkov o vozilih].
- (22) Primerno je določiti skupno metriko za izražanje izhodnih podatkov o emisijah toplogrednih plinov, ki so podlaga za primerljivost navedenih podatkov in omogočajo učinkovito primerjalno analizo različnih prevoznih storitev. Skupna metrika bi morala ponudnikom podatkov omogočati tudi jasno sporočanje, prejemnikom podatkov pa natančno razumevanje tega sporočila.

⁹ Uredba (EU) 2015/757 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2015 o spremljanju emisij ogljikovega dioksida iz pomorskega prevoza, poročanju o njih in njihovem preverjanju ter spremembi Direktive 2009/16/ES ([UL L 123, 19.5.2015, str. 55](#)).

¹⁰ Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES ([UL L 275, 25.10.2003, str. 32](#)).

¹¹ Uredba (EU) 2019/1242 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o določitvi standardov emisijskih vrednosti CO₂ za nova težka vozila in spremembi uredb (ES) št. 595/2009 in (EU) 2018/956 Evropskega parlamenta in Sveta ter Direktive Sveta 96/53/ES ([UL L 198, 25.7.2019](#)).

¹² Uredba (EU) 2019/631 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o določitvi standardov emisijskih vrednosti CO₂ za nove osebne avtomobile in nova lahka gospodarska vozila ter razveljavitvi uredb (ES) št. 443/2009 in (EU) št. 510/2011 (prenovitev)(Besedilo velja za EGP.) ([UL L 111, 25.4.2019, str. 13](#)).

¹³ Uredba (EU) 2023/1805 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2023 o uporabi obnovljivih in nizkoogljicnih goriv v pomorskem prevozu ter spremembi Direktive 2009/16/ES (Besedilo velja za EGP). ([UL L 234, 22.9.2023, str. 48](#)).

- (23) Vse razčlenjene informacije o emisijah toplogrednih plinov iz prevozne storitve, ki se tretji osebi razkrijejo za komercialne ali regulativne namene v skladu s področjem uporabe te uredbe, bi morale nujno in vidno vključevati izhodne podatke, določene v skladu s posebnimi pravili za izračun emisij toplogrednih plinov, določenimi v tej uredbi. Po potrebi se lahko dodajo dodatni podatkovni elementi, ki se uporabljajo za namene, ki niso opredeljeni v tej uredbi.
- (23a) Razkritje informacij o emisijah toplogrednih plinov, preden je prevozna storitev opravljena, je bistveno za spodbujanje državljanov, da sprejmejo informirano odločitev. Informacije o emisijah toplogrednih plinov pa se lahko v ustrezno utemeljenih primerih, kadar so v komunikaciji med podjetji potrebne podrobnejše informacije, zlasti v kontekstu logističnih verig in podizvajalskih razmerij, razkrijejo šele po opravljeni prevozni storitvi.
- (24) Za dokazovanje skladnosti z zahtevami iz te uredbe bi moral imeti subjekt, ki izračunava in razkrije informacije o emisijah toplogrednih plinov iz prevozne storitve, možnost, da pripravi dokazila za utemeljitev zadevnih izhodnih podatkov. Dokazila bi morala biti pripravljena v skladu s pravili o poročanju na ravni prevoznih storitev, določenimi v standardu EN ISO 14083:2023, in bi morala biti na voljo na zahtevo pristojnega organa, kot je sodišče, ali katere koli druge tretje osebe, če se to zahteva v okviru ločenih ureditev, med drugim z vidika poslovanja med podjetji.

- (25) Razen če se uporablja ločena ureditev, se posrednik podatkov, ki zbira informacije o emisijah toplogrednih plinov iz prevozne storitve od zadevnega subjekta ali druge ustrezne pravne ali fizične osebe in jih razkriva na trgu, ne bi smel šteti za odgovornega, če te informacije kršijo katero koli od zahtev v zvezi z izračunom in preverjanjem emisij toplogrednih plinov iz prevoznih storitev ter certificiranjem orodij za izračun iz te uredbe. Vendar bi si moral posrednik podatkov prizadevati, da prepreči razkritje netočnih ali nepravilnih informacij, ter spoštovati pravila v zvezi z izhodnimi podatki o emisijah toplogrednih plinov, sporočanjem in preglednostjo. Poleg tega bi moral posrednik podatkov zagotoviti vir teh informacij, da se omogoči identifikacija zadevnega ponudnika informacij.
- (26) Zunanja orodja za izračun, ki so na trgu na voljo za širšo komercialno in nekomercialno uporabo, lahko olajšajo obračunavanje emisij toplogrednih plinov iz prevoznih storitev in tako podprejo njihovo uporabo v širših skupinah deležnikov. Uporabo teh orodij bi bilo treba certificirati, da se zagotovi njihova skladnost z zahtevami te uredbe, zlasti v zvezi z uporabo skupne referenčne metodologije in ustreznega nabora vhodnih podatkov. Predvsem zato, da bi bilo izvajanje te uredbe lažje za MSP, da bi se omejila kompleksnost izračuna ter zmanjšalo upravno in finančno breme za MSP, da bi bilo zagotovljeno enotno izvajanje pri obračunavanju za najobičajnejše storitve ter da bi se izboljšala preglednost podatkov, bi morala Komisija razviti orodja za izračune, s katerimi bi se določili izhodni podatki.
- (27) Ustrezno zasnovan sistem preverjanja skladnosti podatkov o emisijah toplogrednih plinov, razkritih na trgu, in postopkov izračuna, na katerih temeljijo taki podatki, z zahtevami iz te uredbe bi moral znatno povečati zaupanje v zanesljivost in točnost navedenih podatkov. Subjekti, ki so uspešno prestali postopek ugotavljanja skladnosti, bi morali imeti pravico pridobiti dokazilo o skladnosti, ki bi bilo splošno priznано po vsej Uniji. Morebitno vključenost specifičnih podatkov bi bilo treba potrditi v dokazilu o skladnosti, zlasti za spodbujanje zbiranja in uporabe specifičnih podatkov s strani vseh subjektov, ki jih zadevajo pravila iz te uredbe.

- (28) Upravno breme, povezano s preverjanjem, bi lahko bilo nesorazmerno za manjša podjetja, zato bi se mu bilo treba izogibati. V ta namen bi morala biti mala in srednja podjetja izvzeta iz zahtev v zvezi s preverjanjem, razen če želijo pridobiti ustrezno dokazilo o skladnosti. Poleg tega bi morala velika podjetja pri odločanju o tem, da bi od partnerjev v vrednostni verigi, zlasti malih in srednjih podjetij, zahtevala preverjanje skladnosti, upoštevati načelo sorazmernosti.
- (29) Če so bili podatki o emisijah toplogrednih plinov iz prevoznih storitev že preverjeni v skladu s posebnimi pravili iz drugih aktov Unije, med drugim Direktive 2003/87/ES ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na njeni podlagi, za letalski sektor ter Uredbe (EU) 2023/1805 o uporabi obnovljivih in nizkoogljivih goriv v pomorskem prometu ter spremembi Direktive 2009/16/ES ali Uredbe (EU) 2015/757 o spremljanju emisij ogljikovega dioksida iz pomorskega prevoza, poročanju o njih in njihovem preverjanju ter spremembi Direktive 2009/16/ES za pomorski sektor, bi bilo treba šteti, da so bili zadevni podatki preverjeni v skladu s to uredbo.
- (29a) Da bi ohranili doslednost obračunavanja emisij toplogrednih plinov iz storitev zračnega prevoza v zakonodaji Unije, lahko podatki v zvezi z emisijami toplogrednih plinov iz prevoznih storitev, ki se vključijo v podatkovne zbirke, vzpostavljene na podlagi drugih aktov EU v prometnem sektorju, ali ki se bodo uporabljali v skladu s takimi akti, kot so Uredba (EU) 2023/2405 in izvedbeni akti, sprejeti na njeni podlagi, pod pogoji, določenimi v navedenih aktih, temeljijo na pravilih za obračunavanje emisij toplogrednih plinov iz prevoznih storitev, določenih s to uredbo.

- (30) Da se omogoči učinkovito delovanje te uredbe, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije sprejema akte v zvezi z določitvijo dodatnih metod in meril za akreditacijo organov za ugotavljanje skladnosti. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje¹⁴. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njihovi strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.
- (31) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila v zvezi z zahtevami Evropskemu odboru za standardizacijo za revizijo standarda EN ISO 14083:2023, izključitvijo uporabe nekaterih sprememb ali sestavin navedenega standarda, uporabo specifičnih ali splošnih podatkov, ki jih je preveril akreditirani organ v skladu z drugo veljavno zakonodajo Unije, opredelitvijo veljavnih metrik podatkov, ki izražajo izhodne podatke o emisijah toplogrednih plinov, pojasnitvijo referenčne metodologije za določitev pravil za preverjanje tehnične kakovosti zunanjih podatkovnih zbirk privzetih vrednosti, pripravo in certificiranjem orodij za izračun in preverjanjem podatkov o emisijah toplogrednih plinov ter dopolnitvijo seznama metrik. Navedena pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁵.

¹⁴ Medinstitucionalni sporazum med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o boljši pripravi zakonodaje ([UL L 123, 12.5.2016, str. 1](#)).

¹⁵ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije ([UL L 55, 28.2.2011, str. 13](#)).

- (32) Primerljivost podatkov o emisijah toplogrednih plinov iz prevoznih storitev in boljša uporaba obračunavanja emisij toplogrednih plinov v poslovni praksi nista cilja, ki bi ju države članice lahko zadovoljivo dosegle brez tveganja uvedbe birokracije na notranjem trgu ter dodatnih stroškov in upravnega bremena za industrijo. Navedeni cilji se zaradi mrežnih učinkov skupnega delovanja držav članic lažje dosežejo na ravni Unije. Unija zato lahko sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji.
- (33) V skladu z načelom sorazmernosti je za doseganje osnovnega cilja spodbujanja sprememb v vedenju podjetij in uporabnikov, da bi se zmanjšale emisije toplogrednih plinov iz prevoznih storitev z uvedbo in uporabo primerljivih in zanesljivih podatkov o emisijah toplogrednih plinov, potrebno in primerno določiti pravila za obračunavanje emisij toplogrednih plinov iz prevoznih storitev. V skladu s členom 5(4) Pogodbe o Evropski uniji ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje zastavljenih ciljev.
- (34) Komisija bi morala v okviru ocene te uredbe oceniti nujnost in izvedljivost vključitve procesov gradnje, vzdrževanja in razreza vozil ali opreme za pretovarjanje in natovarjanje oziroma raztovarjanje v metodologijo za izračun emisij toplogrednih plinov, da bi se določile emisije toplogrednih plinov v celotnem življenjskem ciklu, saj pristop celotnega ogljičnega odtisa (emisije toplogrednih plinov, ki temeljijo na življenjskem ciklu), kot je predviden v beli knjigi o prometu iz leta 2011 ter strategiji za trajnostno in pametno mobilnost iz decembra 2020, zahteva vključitev zgornjega dela oskrbovalne verige in emisij ob koncu življenjske dobe. Poleg tega bi morala Komisija oceniti nujnost in izvedljivost obveznega poročanja informacij v skladu s standardom EN ISO 14083:2023 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE 1

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja

Ta uredba določa pravila za obračunavanje emisij toplogrednih plinov iz prevoznih storitev, ki se začnejo ali končajo na ozemlju Unije.

Člen 2

Področje uporabe

Ta uredba se uporablja zlasti za:

- (a) subjekte, ki opravljajo ali organizirajo tovarne in potniške storitve v Uniji, izračunavajo emisije toplogrednih plinov iz prevozne storitve, ki se začne ali konča na ozemlju Unije, in razkrivajo razčlenjene informacije o teh emisijah tretjim osebam;
- (b) razvijalce orodij za izračun;
- (c) razvijalce podatkovnih zbirk tretjih oseb ter
- (d) organe za ugotavljanje skladnosti, ki so odgovorni za dejavnosti preverjanja in certificiranja.

Ta uredba se uporablja za izračun in razkritje podatkov, kadar se taki podatki izračunajo in razkrijejo na pogodbeni ali prostovoljni podlagi ali kadar tak izračun in razkritje zahteva veljavno nacionalno pravo ali pravo Unije.

Člen 3

Opredelitve pojmov

Za namene uporabe te uredbe se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „toplogredni plin“ pomeni plinasto, naravno in antropogeno, sestavino ozračja, ki absorbira in oddaja sevanje pri določenih valovnih dolžinah znotraj spektra infrardečega sevanja, ki ga oddajajo zemeljska površina, atmosfera in oblaki;
- (2) „emisije toplogrednih plinov“ pomeni izpust toplogrednih plinov v ozračje, izražen v masi ekvivalenta ogljikovega dioksida;
- (3) „ekvivalent ogljikovega dioksida (CO₂e)“ pomeni enoto za primerjanje sevalnega prispevka toplogrednega plina s sevalnim prispevkom ogljikovega dioksida;
- (4) „obračunavanje emisij toplogrednih plinov“ pomeni količinsko opredelitev emisij toplogrednih plinov na podlagi meritev in izračunov ter poročanje o njih;
- (5) „prevozna storitev“ pomeni prevoz tovora ali potnika z izhodišča na cilj; prevozna storitev lahko vključuje enega ali več elementov prevozne verige, ki zahtevajo prevoz in/ali dejavnosti vozlišča;
- (6) „prevoz“ pomeni upravljanje vozila za prevoz potnikov in/ali blaga;
- (7) „dejavnost vozlišča“ pomeni dejavnost pretovora blaga ali prestopa potnikov v vozlišču;
- (8) „vozilo“ pomeni sredstvo za prevoz potnikov in/ali blaga pri vseh načinih prevoza;

- (9) „prevozna veriga“ pomeni zaporedje elementov prevoza tovora ali (skupine) potnika(-ov), ki skupaj predstavlja njihov premik z izhodišča na cilj;
- (10) „element prevozne verige“ pomeni odsek prevozne verige, na katerem tovor ali (skupina) potnik(ov) potuje z enim vozilom ali skozi eno vozlišče;
- (11) „razkritje informacij o emisijah toplogrednih plinov iz prevozne storitve“ pomeni sporočanje razčlenjenih informacij o emisijah toplogrednih plinov, povezanih z določeno prevozno storitvijo, s strani zadevnega subjekta ali posrednika podatkov kateri koli tretji osebi v okviru zagotavljanja, sporočanja ali trženja navedene storitve, in sicer preden se opravi prevozna storitev ali po tem;
- (12) „zadevni subjekt“ pomeni subjekt, ki izračunava emisije toplogrednih plinov prevozne storitve, ki se začne ali konča na ozemlju Unije, in informacije o navedenih emisijah razkrije kateri koli tretji osebi za komercialne ali regulativne namene;
- (13) „posrednik podatkov“ pomeni pravno ali fizično osebo, ki zbira in razkriva informacije o emisijah toplogrednih plinov iz prevozne storitve na podlagi ločenih pravnih, pogodbenih ali drugih ustreznih dogovorov;
- (14) „dejavnost, povezana s toplogrednimi plini“ pomeni dejavnost, ki povzroča emisije toplogrednih plinov;
- (15) „podatki o dejavnostih, povezanih s toplogrednimi plini“ pomeni količinsko merjenje dejavnosti, povezane s toplogrednimi plini;
- (16) „intenzivnost emisij toplogrednih plinov“ pomeni koeficient, ki povezuje določene podatke o dejavnosti, povezani s toplogrednimi plini, z emisijami toplogrednih plinov;
- (17) „emisijski faktor toplogrednih plinov“ pomeni koeficient, ki povezuje podatke o dejavnosti, povezani s toplogrednimi plini, z emisijami toplogrednih plinov;

- (18) „emisije toplogrednih plinov od izvora do vozila“ pomeni emisije, ki predstavljajo učinek toplogrednih plinov pri uporabi vozila in oskrbi vozila z energijo, vključno z emisijami iz vozlišč in hladilnih sredstev. Za sektorja pomorskega in letalskega prevoza pomeni emisije toplogrednih plinov „od vrtine do brazde“;
- (19) „emisije od rezervoarja do vozila“ pomeni emisije iz porabe energije, povezane s pogonom vozil; podskupina emisij „od izvora do vozila“. Za sektorja pomorskega in letalskega prevoza pomeni emisije toplogrednih plinov „od rezervoarja do brazde“;
- (20) „nosilec energije“ pomeni snov ali pojav, ki se lahko uporablja za proizvodnjo mehanskega dela ali toplote ali za izvajanje kemičnih ali fizikalnih procesov;
- (21) „specifični podatki“ pomeni količinsko opredeljeno vrednost procesa ali dejavnosti, pridobljeno z neposrednim merjenjem, ali izračuna, ki temelji na neposrednih meritvah;
- (22) „splošni podatki“ pomeni modelirane podatke ali privzete vrednosti, ki ne izpolnjujejo zahtev za specifične podatke, vključno s podatki iz podatkovnih zbirk in objavljene literature, privzetimi faktorji emisij toplogrednih plinov iz nacionalnih evidenc, izračunanimi podatki, ocenami ali drugimi reprezentativnimi podatki in podatki, pridobljenimi s približnimi postopki ali ocenami;
- (23) „privzeta vrednost“ pomeni splošno vrednost podatkov, ki je pridobljena iz objavljenega vira in se šteje za privzeto, kadar ni specifičnih ali modeliranih podatkov;
- (24) „modelirani podatki“ pomeni podatke, ki se pridobijo na podlagi modela, v katerem so upoštevani specifični podatki o prevozu ali dejavnosti vozlišča in/ali njegovi parametri v zvezi z emisijami toplogrednih plinov, med drugim na podlagi modela, zagotovljenega z orodjem za izračun;

- (25) „izhodni podatki“ pomeni razčlenjene podatke o emisijah toplogrednih plinov iz prevozne storitve, pridobljene na podlagi referenčne metodologije in vhodnih podatkov iz te uredbe;
- (26) „metrika“ pomeni merilo kvantitativne ocene;
- (27) „dokazila, ki utemeljujejo informacije o emisijah toplogrednih plinov iz prevozne storitve“ pomeni poročilo, pripravljeno na zahtevo, na ravni prevozne storitve, kot je določeno v standardu EN ISO 14083:2023;
- (28) „orodje za izračun“ pomeni aplikacijo, model ali programsko opremo, ki omogoča samodejni izračun emisij toplogrednih plinov iz prevozne storitve;
- (29) „zunanje orodje za izračun“ pomeni orodje za izračun, ki ga tretja oseba zagotovi na trgu za širšo komercialno ali nekomercialno uporabo;
- (30) „organ za ugotavljanje skladnosti“ pomeni organ za ugotavljanje skladnosti, kot je opredeljen v členu 2, točka 13, Uredbe (ES) št. 765/2008¹⁶.

¹⁶ Uredba (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93 ([UL L 218, 13.8.2008](#)).

POGLAVJE II

METODOLOGIJA

Člen 4

Metoda za izračun emisij toplogrednih plinov iz prevoznih storitev

1. Emisije toplogrednih plinov iz prevoznih storitev se izračunajo na podlagi metodologije, opredeljene v posodobljenem standardu EN ISO 14083:2023, kot je določeno v pravilih iz poglavja III te uredbe.
2. Komisija najpozneje 36 mesecev po datumu iz člena 19(2) te uredbe oceni potrebo po prilagoditvi katere koli sestavine standarda iz odstavka 1.
3. Komisija lahko na lastno pobudo ali na zahtevo države članice začne preverjanje skladnosti, da oceni vsako spremembo standarda iz odstavka 1 in potrebo po naknadni prilagoditvi.
4. Z odstopanjem od odstavka 1 Komisija z izvedbenimi akti v skladu s členom 17 opredeli spremembe iz odstavka 3 ali sestavine iz odstavka 2, ki ustvarjajo očitno tveganje nezdružljivosti s cilji te uredbe in drugih veljavnih pravil Unije ter ki se zato ne uporabljajo.
5. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov v skladu s členom 17, s katerimi od Evropskega odbora za standardizacijo zahteva revizijo standarda iz odstavka 1, med drugim na podlagi rezultatov ocene iz odstavka 2 in preverjanja skladnosti iz odstavka 3.

6. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov v skladu s členom 17 za določitev podrobnih pravil za enotno izvajanje te uredbe, da se pojasni referenčna metodologija iz odstavka 1, zagotovi njeno enotno izvajanje na trgu v zvezi s pristopom za določitev ustreznih parametrov, pomembnih za emisije, za izračun emisij toplogrednih plinov pred začetkom opravljanja storitve in, kadar je to ustrezno, drugih tehničnih parametrov v zvezi z dodelitvijo emisij ali združevanjem podatkovnih elementov, ki v navedeni metodologiji niso izrecno pojasnjeni.
7. Podatki v zvezi z emisijami toplogrednih plinov iz prevoznih storitev, ki se vključijo v podatkovne zbirke, vzpostavljene na podlagi drugih aktov Unije v prometnem sektorju, ali ki se bodo uporabljali v skladu s takimi akti, lahko temeljijo na standardu in pravilih za obračunavanje emisij toplogrednih plinov iz prevoznih storitev iz odstavka 1 pod pogoji, določenimi v navedenih aktih.

POGLAVJE III

VHODNI PODATKI IN VIRI

Člen 5

Uporaba specifičnih in splošnih podatkov

1. Subjekti iz člena 2, točka (a), dajo prednost uporabi specifičnih podatkov za izračun emisij toplogrednih plinov iz prevozne storitve.

Država članica lahko določi, da je uporaba specifičnih podatkov obvezna za prevoze na njenem ozemlju za subjekte, katerih število zaposlenih presega ustrezen prag, določen z nacionalnim pravom, kadar se prevozna storitev začne in konča na njenem ozemlju. Država članica take zahteve ne uporablja za čezmejne prevoze, vključno s tranzitnimi prevozi prek svojega ozemlja, ter za mala in srednja podjetja iz Priporočila Komisije 2003/361/ES¹⁷.

¹⁷ Priporočilo Komisije 2003/361/ES z dne 6. maja 2003 o opredelitvi mikro, malih in srednjih podjetij (UL L 124, 20.5.2003, str. 36).

2. Uporaba splošnih podatkov za izračun emisij toplogrednih plinov iz prevozne storitve je dovoljena pod naslednjimi pogoji:
- (a) privzete vrednosti za intenzivnost emisij toplogrednih plinov so pridobljene iz:
 - (i) osrednje podatkovne zbirke EU o privzetih vrednostih intenzivnosti emisij toplogrednih plinov iz člena 6, odstavek 1;
 - (ii) podatkovnih zbirk in naborov podatkov o privzetih vrednostih za intenzivnost emisij toplogrednih plinov, ki jih upravljajo tretje osebe, v skladu s členom 7;
 - (b) privzeti emisijski faktorji toplogrednih plinov za nosilce energije v prometu so pridobljeni iz osrednje podatkovne zbirke EU o privzetih emisijskih faktorjih toplogrednih plinov iz člena 8;
 - (c) modelirani podatki temeljijo na modelu, določenem v skladu z metodologijo iz člena 4 in pravili iz člena 5(2), točka (b), in člena 11, kadar je to ustrezno.
3. Brez poseganja v odstavek 1, drugi pododstavek, tega člena lahko subjekti iz člena 2, točka (a), uporabijo specifične ali splošne podatke, za katere se šteje, da so bili preverjeni v skladu s členom 13(8) ali ki jih je v skladu z drugo veljavno zakonodajo Unije preveril akreditirani organ iz člena 15a, pod pogojem, da so taki podatki na voljo na isti ravni agregiranja, kot se zahteva s to uredbo.

Komisija sprejme izvedbene akte v skladu s členom 17, v katerih določi podrobna pravila o pogojih uporabe tega odstavka.

Člen 6

Osrednja podatkovna zbirka EU o privzetih vrednostih za intenzivnost emisij toplogrednih plinov

1. Komisija s tehnično pomočjo Evropske agencije za okolje ter po potrebi z dodatnim in prostovoljnim prispevkom držav članic pred [datum: 42 mesecev po začetku veljavnosti te uredbe] vzpostavi osrednjo podatkovno zbirko EU o privzetih vrednostih intenzivnosti emisij iz člena 5(2), točka (a)(i), vključno s privzetimi vrednostmi za tipe vozil in plovil, ki se običajno uporabljajo v nekaterih ali vseh državah članicah.

Navedene privzete vrednosti odražajo pristop na podlagi lokacije, naveden v standardu iz člena 4(1), in, kadar je to ustrezno, edinstvene značilnosti v različnih državah članicah.

Kadar je na voljo, osrednja podatkovna zbirka EU vključuje vrednosti intenzivnosti emisij toplogrednih plinov, dogovorjene bodisi v Uniji bodisi v interesu Unije na mednarodni ravni. Navedene vrednosti se uporabljajo kot privzete vrednosti za izračun in razkritje emisij toplogrednih plinov pri dejavnostih prevoza, ki prečkajo vsaj eno mejo med dvema državama članicama, razen če so v osrednji podatkovni zbirki EU na voljo natančnejše privzete vrednosti.

1a. Osrednja podatkovna zbirka EU vključuje ločeno preglednico za vsak način prevoza, zlasti za podatke o privzeti intenzivnosti emisij toplogrednih plinov v ladijskem prometu. Podatki o privzetih emisijah toplogrednih plinov v ladijskem prometu se samodejno pridobijo iz podatkovne zbirke „Thetis-MRV“ in se, kadar je to ustrezno, dopolnijo z drugimi viri informacij, kot je podatkovna zbirka FuelEU, vzpostavljena v skladu s členom 19(1) Uredbe (EU) 2023/1805. Komisija zagotovi vzdrževanje, posodabljanje in stalen razvoj podatkovne zbirke iz odstavka 1, pri čemer upošteva razvoj najsodobnejše tehnologije v prometnem sektorju, načela iz odstavka 1 in nove metodološke pristope za izračun emisij toplogrednih plinov. Komisija zagotovi združljivost in skladnost podatkovne zbirke z veljavno zakonodajo Unije. Komisija potrebo po posodobitvi podatkovne zbirke oceni vsaj enkrat letno.

Kadar koli se posodobijo privzete vrednosti za intenzivnost emisij toplogrednih plinov iz podatkovne zbirke, Komisija nemudoma zagotovi, da je taka posodobitev javno dostopna. V navedenem primeru subjekti po potrebi posodobijo izhodne podatke, določene v skladu s členom 9, pred iztekom triletnega roka.

Dostop do podatkovne zbirke iz odstavka 1 za iskanje ali uporabo privzetih vrednosti za intenzivnost emisij je javen, brezplačen in na voljo v vseh uradnih jezikih EU.

Člen 7

Podatkovne zbirke in nabori podatkov o privzetih vrednostih za intenzivnost emisij toplogrednih plinov, ki jih upravljajo tretje osebe

1. Razvijalec podatkovne zbirke ali nabora podatkov iz člena 5(2), točka (a)(ii), pri Komisiji vloži vlogo za preverjanje tehnične kakovosti privzetih vrednosti za intenzivnost emisij toplogrednih plinov, vključenih v navedeno podatkovno zbirko ali nabor podatkov. Komisija ob tehnični pomoči Evropske agencije za okolje preveri tehnično kakovost v skladu z zahtevami iz člena 4(1) te uredbe.
2. Za namene uporabe splošnih podatkov v skladu s členom 5(2), točka (a)(ii), se uporabljajo samo podatkovne zbirke in nabori podatkov o privzetih vrednostih za intenzivnost emisij, ki jih je poleg preverjanja tehnične kakovosti iz odstavka 1 pozitivno ocenila Komisija.
3. Obveznost iz odstavka 1 se uporablja od [24 mesecev po datumu iz člena 19(2)]. Pozitivna ocena v skladu z odstavkom 2 velja dve leti.
4. Komisija najpozneje 48 mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe sprejme izvedbene akte v skladu s členom 17 za določitev podrobnih pravil za enotno izvajanje te uredbe z določitvijo pravil in pogojev za preverjanje tehnične kakovosti iz odstavka 1 ter pogojev za pozitivno oceno v skladu z odstavkom 2.

Člen 8

Osrednja podatkovna zbirka EU o privzetih faktorjih emisij toplogrednih plinov

1. Komisija s tehnično pomočjo Evropske agencije za okolje ter po potrebi z dodatnimi in prostovoljnimi prispevki držav članic vzpostavi osrednjo podatkovno zbirko EU o privzetih faktorjih emisij toplogrednih plinov iz člena 5(2), točka (b), vključno s faktorji emisij toplogrednih plinov za nosilce energije, ki se uporabljajo v nekaterih ali vseh državah članicah.

Navedeni privzeti faktorji emisij toplogrednih plinov odražajo pristop na podlagi lokacije v referenčni metodologiji za izračun emisij toplogrednih plinov, pa tudi, kadar je to ustrezno, edinstvene značilnosti v različnih državah članicah.

Kadar je na voljo, osrednja podatkovna zbirka EU vključuje faktorje emisij toplogrednih plinov, o katerih se je dogovorila Unija ali ki so v interesu Unije na mednarodni ravni. Navedeni faktorji emisij se uporabljajo kot privzeti faktorji emisij za izračun in razkritje emisij toplogrednih plinov pri dejavnostih prevoza, ki prečkajo vsaj eno mejo med dvema državama članicama, razen če so v centralni podatkovni zbirki EU na voljo natančnejši privzeti faktorji emisij.

2. Komisija s tehnično pomočjo Evropske agencije za okolje zagotovi vzdrževanje, posodabljanje in stalni razvoj podatkovne zbirke iz odstavka 1, pri čemer upošteva potrebo po morebitnih prilagoditvah standarda, navedenih v členu 4(2), razvoj najsodobnejše tehnologije v prometnem sektorju, načela iz odstavka 1 in nove metodološke pristope za izračun emisij toplogrednih plinov. Komisija zagotovi združljivost in skladnost podatkovne zbirke z veljavno zakonodajo Unije.

Kadar koli se privzeti faktorji emisij toplogrednih plinov iz podatkovne zbirke posodobijo, Komisija nemudoma zagotovi, da je taka posodobitev javno dostopna. V navedenem primeru subjekti po potrebi posodobijo izhodne podatke, določene na podlagi člena 9, pred iztekom triletnega roka.

3. Dostop do podatkovne zbirke iz odstavka 1 za iskanje ali uporabo privzetih faktorjev emisij toplogrednih plinov za nosilce energije v prometu je javen, brezplačen in na voljo v vseh uradnih jezikih EU.

POGLAVJE IV

IZHODNI PODATKI IN PREGLEDNOST

Člen 9

Določitev izhodnih podatkov o emisijah toplogrednih plinov iz prevoznih storitev

1. Izhodni podatki se določijo na podlagi referenčne metodologije in vhodnih podatkov v skladu s členi 4 do 8 te uredbe.
2. Izhodni podatki se lahko pridobijo s pomočjo orodij za izračun. V ta namen se lahko uporabijo le zunanja orodja za izračun, certificirana na podlagi člena 11, ali orodje iz odstavka 3.
3. Komisija pred [36 mesecev po začetku veljavnosti te uredbe] z izvedbenimi akti v skladu s členom 17 pripravi orodje za izračun, s katerim določi izhodne podatke.
4. Orodja iz odstavka 2 se lahko uporabijo za izračun metrike ali drugih podatkov, ki se vključijo v podatkovne zbirke, vzpostavljene na podlagi drugih aktov EU v prometnem sektorju, pod pogoji, določenimi v navedenih aktih.
5. Izhodni podatki vsebujejo najmanj skupno maso ekvivalenta ogljikovega dioksida (CO₂e) na prevozno storitev in, v zvezi z zadevno vrsto prevozne storitve, veljavne podatkovne metrike, ki izražajo izhodne podatke o emisijah toplogrednih plinov, kot je priporočeno v standardu iz člena 4(1) in opredeljeno v skladu z drugim pododstavkom tega odstavka.

Komisija, da zagotovi enotno izvajanje prvega pododstavka tega odstavka, z izvedbenimi akti, sprejetimi v skladu s členom 17, opredeli tam navedeno podatkovno metriko za tovorni promet, prevoz blaga skozi vozlišče, potniški promet in prevoz potnikov skozi vozlišče. V ta namen upošteva koeficiente intenzivnosti emisij toplogrednih plinov, kot so opredeljeni v standardu iz člena 4(1).

Člen 10

Sporočanje in preglednost

1. Zadevni subjekti razkrijejo izhodne podatke na jasn in nedvoumen način, še preden se opravi prevozna storitev. V ustrezno utemeljenih okoliščinah se lahko izhodni podatki razkrijejo po opravljeni prevozni storitvi. Kadar zadevni subjekti razkrijejo izhodne podatke, v sporočilu, priloženem temu razkritju, navedejo naslednjo izjavo – „Emisije toplogrednih plinov, izračunane v skladu z Uredbo [sklic na to uredbo] Evropskega parlamenta in Sveta“ – vsaj v enem od uradnih jezikov EU in po možnosti v uradnem jeziku države članice, na ozemlju katere se storitev opravlja.
2. Kadar posrednik podatkov pridobi in razkrije izhodne podatke na podlagi ločenih dogovorov, se uporabljajo pravila, določena v odstavku 1 in členu 9(5). Pri razkritju izhodnih podatkov vključi sklic na vir teh podatkov.
3. Kadar se specifični podatki uporabljajo v smislu člena 5(1), imajo zadevni subjekti pravico to dejstvo sporočiti kateri koli tretji osebi, pod pogojem da je bila uporaba specifičnih podatkov ugotovljena v okviru postopka preverjanja, določenega v členih 12 in 13.

4. Zadevni subjekti lahko predložijo dokazila, v katerih utemeljijo, kako so bili izhodni podatki pridobljeni. Ta dokazila se pridobijo na podlagi zahtev, določenih z referenčno metodologijo iz člena 4(1), in:
- (a) so podlaga za oceno preverjanja v skladu s členoma 12 in 13;
 - (b) se na zahtevo pristojnega organa, imenovanega na podlagi nacionalnega prava ali prava Unije, ali druge tretje osebe dajo na voljo, kolikor se uporabljajo ločeni pravni ali pogodbeni dogovori;
 - (c) vključujejo, kadar se preverjanje opravi v skladu s členoma 12 in 13, sklic na dokazilo o skladnosti iz člena 13(6) in kontaktne podatke organa za ugotavljanje skladnosti, ki je pripravil dokazilo o skladnosti;
 - (d) vključujejo, kadar se izhodni podatki določijo z uporabo zunanjega orodja za izračun iz člena 9(2), sklic na to orodje za izračun.
5. Izhodni podatki in dokazila iz odstavka 4 se pripravijo na jasn in nedvoumen način, in sicer vsaj v enem od uradnih jezikov Unije. Kadar je mogoče, se dajo na voljo v obliki spletne povezave, kode QR ali na enakovreden način.

6. Osebni podatki se obdelujejo v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁸.
7. Vsak prejemnik izhodnih podatkov in dokazil iz odstavka 4 sprejme ukrepe za zagotovitev zaupnosti ustreznih poslovnih podatkov, ki se obdelujejo in sporočajo v skladu s to uredbo, in zagotovi, da se do teh podatkov lahko dostopa ter da se lahko obdelujejo in razkrivajo le, kadar je to dovoljeno.

¹⁸ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) ([UL L 119, 4.5.2016, str. 1](#)).

DOPOLNILNI UKREPI

Člen 11

Certificiranje orodij za izračun

1. Zunanja orodja za izračun iz člena 9(2) certificira organ za ugotavljanje skladnosti iz člena 14.
2. Razvijalec orodja za izračun odda vlogo pri organu za ugotavljanje skladnosti, ki oceni skladnost orodja za izračun z zahtevami, določenimi v členih 4 do 9. Organ za ugotavljanje skladnosti v primeru pozitivne ocene izda certifikat o skladnosti orodja za izračun s to uredbo. V primeru negativne ocene vložniku predloži razloge za negativno oceno.
3. Zadevni organ za ugotavljanje skladnosti posodablja seznam orodij za izračun, ki jih je certificiral in za katera je certifikat umaknil ali začasno preklical. Ta seznam javno objavi na svojem spletišču, naslov slednjega pa nemudoma sporoči Komisiji.
4. Certifikat velja dve leti.
5. Komisija na svojem uradnem spletišču objavi seznam vseh orodij za izračun, ki so certificirana v skladu z odstavkom 1 in odstavkom 2.
6. Komisija sprejme izvedbene akte v skladu s členom 17, v katerih določi pravila za certificiranje orodij za izračun in povezanem certifikatu o skladnosti, vključno s pravili za podaljšanje, začasni preklic in odvzem certifikata.

POGLAVJE VI

PREVERJANJE PODATKOV O EMISIJAH TOPLOGREDNIH PLINOV IN POSTOPKI IZRAČUNA

Člen 12

Obseg preverjanja

1. Pri izhodnih podatkih iz člena 9 se preveri njihova skladnost z zahtevami, določenimi v členih 4, 5 in 9 te uredbe.
2. Za zadevne subjekte iz člena 2, točka (a), razen za mikro, mala in srednja podjetja iz Priporočila Komisije 2003/361/ES¹⁹, se uporablja odstavek 1. Mikro, mala in srednja podjetja se lahko na podlagi te uredbe preverijo, če tako zahtevajo sama.

Člen 13

Dejavnosti in postopek preverjanja

1. Organ za ugotavljanje skladnosti iz člena 14 preveri zanesljivost, verodostojnost, skladnost in točnost izhodnih podatkov, ki jih razkrije zadevni subjekt.
2. Organ za ugotavljanje skladnosti preveri skladnost v skladu z zahtevami, določenimi v členih 4, 5 in 9, in na podlagi dokazil iz člena 10(4). To preverjanje se nanaša na:

(a) uporabljeno metodologijo izračuna;

¹⁹ Priporočilo Komisije 2003/361/ES z dne 6. maja 2003 o opredelitvi mikro, malih in srednjih podjetij (UL L 124, 20.5.2003, str. 36).

- (b) vir(e) vhodnih podatkov, uporabljenih za izračun;
 - (c) pravilnost opravljenega izračuna;
 - (d) uporabljeno metriko.
3. Kadar se uporabljajo zunanja orodja za izračun, organ za ugotavljanje skladnosti upošteva certifikat posameznega orodja o skladnosti iz člena 11(2).
 4. Kadar se pri oceni preverjanja ugotovijo nepravilni izračuni ali neskladnost s členom 4, 5 ali 9 te uredbe, organ za ugotavljanje skladnosti o tem pravočasno obvesti zadevni subjekt. Ta nato popravi izračun ali odpravi neskladnosti, da omogoči zaključek postopka preverjanja.
 5. Zadevni subjekt organu za ugotavljanje skladnosti predloži vse dodatne informacije, ki slednjemu omogočajo izvedbo postopka preverjanja. Organ za ugotavljanje skladnosti lahko med postopkom preverjanja opravi preglede, s katerimi ugotovi, ali so podatki in izračuni zanesljivi.
 6. Organ za ugotavljanje skladnosti po zaključku preverjanja, kadar je to ustrezno, pripravi dokazilo o skladnosti, ki potrjuje, da so izhodni podatki skladni z ustreznimi zahtevami, določenimi v tej uredbi.
 7. Zadevni organ za ugotavljanje skladnosti pripravi in posodablja seznam subjektov, ki so bili preverjeni na podlagi tega člena. Navedeni seznam vsako leto do 31. marca priglasi Komisiji.

8. Če so bili izhodni podatki že preverjeni na podlagi drugih aktov Unije, ki določajo posebna pravila za oceno preverjanja izhodnih podatkov, ki zagotavljajo skladnost z zahtevami, določenimi v tej uredbi, se šteje, da so zadevni podatki preverjeni na podlagi tega člena.
9. Komisija sprejme izvedbene akte v skladu s členom 17, v katerih določi podrobna pravila o preverjanju izhodnih podatkov in s tem povezanih dokazil o skladnosti. Navedena pravila vključujejo določbe v zvezi z dokazili iz člena 10(4) in pravicami do sporočanja, povezanimi z uporabo specifičnih podatkov iz člena 10(3).

POGLAVJE VII

AKREDITACIJA

Člen 14

Organi za ugotavljanje skladnosti

1. Organi za ugotavljanje skladnosti so akreditirani za izvajanje dejavnosti preverjanja ali certificiranja iz členov 11, 12 in 13.
2. Organ za ugotavljanje skladnosti je neodvisen od subjekta, ki odda vlogo za dejavnosti preverjanja ali certificiranja iz členov 11, 12 in 13.
3. Organ za ugotavljanje skladnosti, njegovo višje vodstvo in osebje, odgovorno za izvajanje nalog preverjanja, ne opravljajo nobene dejavnosti, ki bi lahko bila v nasprotju z njihovo neodvisnostjo presoje ali integriteto v zvezi z dejavnostmi preverjanja ali certificiranja.
4. Organ za ugotavljanje skladnosti in njegovo osebje izvajata dejavnosti preverjanja ali certificiranja z največjo stopnjo poklicne integritete in potrebno strokovno usposobljenostjo, brez pritiskov in spodbud, zlasti finančnih, ki bi utegnili vplivati na njuno presojo ali rezultate njunih dejavnosti preverjanja, zlasti kar zadeva osebe ali skupine oseb, za katere so rezultati navedenih dejavnosti pomembni.
5. Organ za ugotavljanje skladnosti ima strokovno znanje, opremo in infrastrukturo, ki so potrebni za izvajanje dejavnosti preverjanja ali certificiranja, v zvezi s katerimi je bil akreditiran.

6. Osebe organa za ugotavljanje skladnosti je zavezano varovanju poklicne skrivnosti v zvezi z vsemi informacijami, pridobljenimi pri izvajanju nalog preverjanja in certificiranja.
7. Kadar organ za ugotavljanje skladnosti za določene naloge, povezane s preverjanjem ali certificiranjem, sklene pogodbo s podizvajalci ali jih prenese na odvisno podjetje, za naloge, ki jih izvajajo podizvajalci ali odvisna podjetja, ne glede na to, kje imajo sedež, prevzame polno odgovornost, tudi z ocenjevanjem in spremljanjem usposobljenosti podizvajalca ali odvisnega podjetja ter dela, ki ga izvaja.

Člen 15

Postopki akreditacije

1. Organe za ugotavljanje skladnosti iz člena 14(1) akreditira nacionalni akreditacijski organ na podlagi poglavja II Uredbe (ES) št. 765/2008.
2. Vsaka država članica imenuje organ, ki posodablja seznam akreditiranih organov za ugotavljanje skladnosti. Navedeni imenovani nacionalni organi ta seznam objavijo na uradnem spletišču vlade. Država članica lahko odloči, da to nalogo opravlja nacionalni akreditacijski organ iz odstavka 1.
3. Nacionalni akreditacijski organ seznam akreditiranih organov za ugotavljanje skladnosti vsako leto do 31. marca priglasi Komisiji, skupaj z vsemi zadevnimi kontaktnimi podatki.
4. Na Komisijo se brez poseganja v člen 15a prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 16 za dopolnitev te uredbe z določitvijo dodatnih metod in meril za akreditacijo organov za ugotavljanje skladnosti.

Člen 15a

Preverjanje na podlagi drugih aktov Unije, vključno s pomorskim in letalskim sektorjem

1. Kar zadeva pomorski sektor, lahko preveritelji, akreditirani na podlagi člena 14 Uredbe (EU) 2023/1805 in delegiranimi akti, sprejetimi na njeni podlagi, ali člena 16 Uredbe (EU) 2015/757 in delegiranimi akti, sprejetimi na njeni podlagi, opravljajo naloge organov za ugotavljanje skladnosti na podlagi te uredbe. Za te preveritelje se šteje, da so akreditirani na podlagi členov 14 in 15 te uredbe.
2. Kar zadeva letalski sektor, lahko preveritelji, akreditirani na podlagi člena 15 Direktive 2003/87/ES in izvedbenimi akti, sprejetimi na njeni podlagi, opravljajo naloge organov za ugotavljanje skladnosti na podlagi te uredbe. Za te preveritelje se šteje, da so akreditirani na podlagi členov 14 in 15 te uredbe.

POGLAVJE VIII

DELEGIRANA IN IZVEDBENA POOBLASTILA

Člen 16

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 15(4) se prenese na Komisijo za nedoločen čas od [*Urad za publikacije: vstaviti datum: začetek veljavnosti te uredbe*].
3. Prenos pooblastila iz člena 15(4) lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne veljati dan po njegovi objavi v Uradnem listu Evropske unije ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.

5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 15(4), začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 17

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

POGLAVJE IX

KONČNE DOLOČBE

Člen 18

Poročanje in pregled

Komisija izvede oceno te uredbe glede na cilje, za katere si prizadeva, ter Evropskemu parlamentu in Svetu do [*Urad za publikacije: vstaviti datum: 5 let po začetku uporabe te uredbe*] predloži poročilo o glavnih ugotovitvah, vključno z oceno potrebe po pristopu celotnega ogljičnega odtisa in predlogom za ustrezne nadaljnje ukrepe.

Člen 18a

Smernice

Komisija vsaj eno leto pred datumom iz člena 19(2) ob upoštevanju obstoječih smernic, sprejetih na nacionalni ravni, sprejme smernice za spodbujanje široke uporabe standarda iz člena 4(1) ter za pomoč malim in srednjim podjetjem pri izvajanju te uredbe. Te smernice se objavijo v Uradnem listu Evropske unije.

Člen 19

Začetek veljavnosti in uporaba

1. Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije.
2. Uporablja se od [*Urad za publikacije: vstaviti datum: 60 mesecev po začetku veljavnosti te uredbe*].
3. Člen 4(5) in člen 4(6), člen 6(1), člen 7(4), člen 9(5), člen 11(6), člen 13(9) in člen 15(4) pa se začnejo uporabljati z datumom začetka veljavnosti te uredbe.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourg,

Za Evropski parlament
predsednica

Za Svet
predsednik/predsednica
